

İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ
ENGELSİZ ÜNİVERSİTE KOORDİNATÖRLÜĞÜ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Genel Esaslar

Amaç

Madde 1- Bu yönergenin amacı; İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi bünyesinde çalışan engelli personelin ve öğrenim gören engelli öğrencinin üniversitemiz hizmet ve faaliyetlerinden eşit şartlarda yararlanmalarını sağlamak, engelli öğrencilerin idari, fiziksel, barınma ihtiyaçları ile sosyal ve akademik alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanması için yapılması gerekenleri belirlemek, engellilikle ilgili yapılacak çalışmaları planlamak ve uygulamak için gerekli koordinasyonu sağlamak ve çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek üzere “Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü” nün yönergesini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönerge İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü’nün görev ve faaliyet alanlarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- Yönerge 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanununun 15. Maddesine dayanılarak hazırlanan 14 Ağustos 2010 tarih ve 27672 sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanan Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği’nin 11. Maddesine ve 08 mart 2022 tarihli ve 31772 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Engelli Bireylere Yönelik Sınav uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik” e dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönergede geçen,

- a) **Akademik Birim Engelsiz Üniversite Komisyonu:**
Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/Meslek Yüksek Okulunda birimin her bir bölümünü temsilen en az bir öğretim elemanından ve öğrenci temsilcisinden ve birimdeki en az bir idari personelden oluşan komisyonu,

- b) **Engelli öğrenci:** Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan yükseköğrenim öğrencisini,
- c) **Engelsiz Üniversite Komisyonu:** Sorumlu Rektör Yardımcısı, Engelsiz Üniversite Koordinatörü, Engelsiz Üniversite Koordinatör Yardımcıları, Engelsiz Üniversite İdari Personelleri, Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/Meslek Yüksek Okulu ile İdari Birimlerin temsilcileri ve Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyon Başkanından oluşan komisyonu,
- ç) **Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu:** Engelli öğrencilerin doğal üye olduğu Koordinatör ve Koordinatör yardımcıları, Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu Başkanı ve yardımcısı ile Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/Meslek Yüksek Okulunda her bir birimi asgari düzeyde en az bir öğrenci ile temsil eden öğrencilerden oluşan komisyonu,
- d) **İdari Birimler:** Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ifade eder.
- e) **Rektör:** İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektörünü,
- f) **Rektör Yardımcısı:** İlgili koordinatörlükten sorumlu olan İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektör Yardımcısını,
- g) **Senato:** İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Senatosunu,
- ğ) **Üniversite:** İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi'ni,

Genel Esaslar

Madde 5- Bu yönerge kapsamında belirlenen hizmetlerin yerine getirilmesinde aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

- a) Engelli öğrenci, engelli personel, engellilik çalışmaları ile ilgili temsilcilerin, komisyonların ve toplulukların iletişim ve koordinasyonu sağlayabilecek yeterlikte ve erişilebilir mekanda yer alır.
- b) Engelli öğrencilerin özel durumları ve farklılıkları dikkate alınıp, kendilerine bütünleştirilmiş ve erişilebilir ortamlarda eşit eğitim imkânı sağlanır.
- c) Engellilik olgusuna yönelik öğrencilere, personele, topluma farkındalık sağlanır.

- ç) Engelli öğrencilere yönelik olarak alınacak kararlarda ve verilecek hizmetlerde engellilerin, engelli ailelerinin, toplumun ve ilgili kuruluşların katılımı sağlanır.
- d) Üniversite birimlerinin engellilikle ilgili yapmak istedikleri etkinlik, uygulama, proje, eğitim, hizmet ve düzenlemelerde Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğünün görüşü alınır.
- e) Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü karar alma ve uygulama süreçlerini ilgili komisyonlar ile birlikte yürütür.
- f) Engellilik alanında gönüllüğü ve katılımı artırmak için Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu ve öğrenci toplulukları ile işbirliği içinde çalışır.
- g) Koordinatörlük ile karar alma ve uygulama süreçlerini genişletmek için gerekli durumlarda alt çalışma grupları kurulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğünün Yönetim Organları, Görev ve Sorumlulukları

Engelsiz Üniversite Koordinatörü

Madde 6- Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü, Rektör tarafından görevlendirilen sorumlu bir Rektör Yardımcısı başkanlığında ve sorumluluğunda çalışmalarını sürdürür. Rektör tarafından engellilik veya yakın alanlarda uzmanlaşmış öğretim elemanları içinden üç yıl süre ile Engelsiz Üniversite Koordinatörü görevlendirilir. Görev süresi bitiminde yeniden görevlendirilebilir. Rektör tarafından görev süresi dolmadan görevden alınabilir. Süresi bitmeden ayrılan görevlilerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenileri görevlendirilir.

- a) Engelsiz Üniversite Komisyonunun doğal üyesidir.
- b) Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğüne bağlı komisyonların koordinasyonunu sağlar,
- c) Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ile ilgili mevzuat ve yönerge çalışmalarını yönetir ve gerekli düzenlemeleri yapar,
- ç) Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ile ilgili gerekli bütçeyi her yıl Rektörlüğe bildirir, gerekli olan kaynak üniversite bütçesinden tahsis edilir.
- d) Birimler ve komisyonlar arası iletişim ve koordinasyonu sağlar,
- e) Engellilik alanında bilinç ve duyarlılık düzeyini artırmak için program ve projeler geliştirir, seminer, konferans ve benzeri faaliyetler düzenler,

- f) Koordinatörlüğün çalışma programını hazırlar, yürütür, faaliyetler için gerekli bütçe ihtiyaçlarını belirler ve birimle ilgili raporları hazırlayıp sunar,
- g) Koordinatörlükçe alınan kararların ve belirlenen stratejilerin uygulanmasının takibini sağlar,
- ğ) Üniversitede eğitim gören engelli öğrencilerle işbirliği ve iletişim içerisinde çalışır,
- h) Üniversite yerleşkesinin ve yerleşkede bulunan yapılar ile açık alanların engelli öğrenciler ve engelli personeller için ulaşılabilir olmasını sağlar,
- ı) Öğrenci ve öğretim elemanlarına yönelik yayın faaliyetlerinde bulunmak, öğretim elemanlarına engellilik ile bunun getirdiği sınırlılıkları ve yapılması gereken düzenlemeleri anlatan ve bilgi veren doküman hazırlar, bilinç düzeyini arttırmak, ilgililere danışmanlık hizmeti vermek için gerektiği durumlarda hizmet içi eğitim sağlar,
- i) Üniversiteyi kazanan engelli öğrencileri kayıt sırasında ya da kayıt sonrasında tespit etmek ve oryantasyon sağlamak için birimler ile koordinasyon sağlar,
- j) Engelli öğrencilerin öğrenimlerini sürdürdükleri sırada eğitim, öğretim, burs, idari, fiziksel, barınma, sosyal ve benzeri alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit eder ve bu ihtiyaçların karşılanabilmesi için alınması gereken önlemleri belirleyerek ortadan kaldırmak üzere çözüm önerileri sunar, gerekli düzenlemeleri mevzuattaki şartlar dahilinde üniversitede bulunan diğer birimler veya daire başkanlıkları ile eşgüdüm içerisinde yapar,
- k) Engelli üniversite öğrencilerinin akademik, fiziksel ve sosyal yaşamlarını engellemeyecek biçimde ilgili birimlerde öğretim programlarını düzenlemek için engelli öğrencinin devam ettiği eğitim ortamının uygunlaştırılması, engellilere yönelik araç gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, engellilere uygun eğitim, araştırma ve barınma ortamlarının düzenlenmesi konularında mevzuattaki şartlar dahilinde koordinasyonu sağlar,
- l) Engelli öğrencinin sınavlarla ilgili süre, mekân, materyal, refakatçi okuyucu sağlamak ve engelin doğasından kaynaklanan farklılıklara göre alınacak tedbirlerin birimlerce düzenlenmesi adına gereksinimleri birimlerden talep ederek mevzuattaki şartlar dahilinde gerekli koordinasyonu sağlar,
- m) Engelli öğrenciler ile ilgili istihdam olanakları ve mesleklere ilişkin yaygınlaştırma faaliyetlerinde bulunur.

Engelsiz Üniversite Koordinatör Yardımcısı

Madde 7- Engelsiz Üniversite Koordinatörü tarafından teklif edilen, engellilik veya yakın alanlarda uzmanlaşmış en az 2 öğretim elemanı Koordinatör Yardımcısı olarak Rektör tarafından 3 yıl süre ile görevlendirilir. Görev süresi bitiminde yeniden görevlendirilebilir. Rektör tarafından görev süresi dolmadan görevden alınabilir. Süresi bitmeden ayrılan görevlilerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenileri görevlendirilir.

- a) Engelsiz Üniversite Komisyonunun doğal üyesidir.
- b) Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğüne bağlı komisyonların koordinasyonunu sağlar,
- c) Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ile ilgili mevzuat ve yönerge çalışmalarını yönetir ve gerekli düzenlemeleri yapar,
- ç) Birimler ve komisyonlar arası iletişim ve koordinasyonu sağlar,
- d) Engelsiz Üniversite Koordinatörünün verdiği görevleri yerine getirmek suretiyle, koordinatörlük faaliyetlerinin verimli ve etkin bir şekilde yürütülmesinde Koordinatör'e yardımcı olur,

Engelsiz Üniversite Komisyonu

Madde 8- Engelsiz Üniversite Komisyonu, Fakülte, Enstitü, Yüksekokul, Meslek Yüksekokulu'nda görevli en az birer öğretim elemanı, Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu Başkanı ve İdari Birimlerin temsilcisi olarak belirlenen en az bir idari personelden oluşur (Temsilciler, fakülte dekanı, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu müdürü ya da idari birimdeki amir tarafından belirlenir). Rektör tarafından 3 yıl süre ile görevlendirilir. Komisyon üyeleri görev süresi bitiminde yeniden görevlendirilebilir. Rektör tarafından görev süresi dolmadan görevden alınabilir. Süresi bitmeden ayrılan üyelerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenileri görevlendirilir.

- a) İlgili Rektör Yardımcısı Engelsiz Üniversite Komisyonuna başkanlık eder. Rektör yardımcısının bulunamayacağı hallerde Koordinatör/Koordinatör Yardımcıları başkanlık eder,
- b) Engelsiz Üniversite Koordinatörünün daveti üzerine üye tam sayısının salt çoğunluğu ile yılda en az bir kez toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır,
- c) Üniversitenin engellilik ile ilgili stratejilerini belirlenmesinde görüşlerini iletir,
- ç) Üniversite dışı bağlantıları kurar, iş birliği ve ortaklıklar yaparak ilgili birimlere yönlendirir,

- d) Üniversitemizin yıl boyu gerçekleştirilen engellilikle ilgili faaliyetlerini değerlendirir,
- e) Engelsiz Üniversite Komisyonu üyeleri sorumlu oldukları birimlerin gerçekleştirdiği engellilik alanındaki faaliyetleri hakkında bilgi verir,
- f) Engelsiz Üniversite Komisyonu üyeleri, sorumlu oldukları birimleri istek ve önerilerini Engelsiz Üniversite Komisyonu'na iletir.
- g) Engelsiz Üniversite Komisyonu üyeleri, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü tarafından alınan kararların uygulanması ve takibi için birimlerle çalışır, faaliyetleri değerlendirir,
- ğ) Engelsiz Üniversite Komisyonu üyeleri, sorumlu oldukları birimlere engellilikle ilgili çalışmalarda yönlendirme, bilgilendirme ve teşvik etme faaliyetlerini gerçekleştirir.

Akademik Birimler Engelsiz Üniversite Komisyonları

Madde 9- Akademik Birim Engelsiz Üniversite Komisyonu, Fakülte, Enstitü, Yüksekokul, Meslek Yüksekokulu'nda görevli; birimin her bir bölümünü temsilen en az bir öğretim elemanından ve öğrenci temsilcisinden ve en az bir idari personelden oluşur (Temsilciler, fakülte dekanı, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu müdürü ya da idari birimdeki amir tarafından belirlenir). 3 yıl süre ile görevlendirilen personel, süresi bitmeden ayrılması durumunda görevlilerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenileri görevlendirilir.

- a) Komisyona bölüm temsilcilerinin aralarından seçtikleri bir bölüm temsilcisi üye başkanlık eder. Komisyon başkanı, Engelsiz Üniversite Komisyonu'nda üye olarak yer alır,
- b) Komisyon başkanı aracılığı ile sorumlu oldukları birimlerin istek ve önerilerini Engelsiz Üniversite Komisyonu'na iletir,
- c) Komisyon başkanı aracılığı ile Engelsiz Üniversite Komisyonundan gelen bilgi/talep/istekleri iletir.

Engelsiz Üniversite Bölüm Temsilcisi

Madde 10- Engelsiz Üniversite Bölüm Temsilcisi, Üniversitenin Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokullarının bölümlerinden 3 yıl süre ile görevlendirilen temsilciyi ifade eder. Süresi bitmeden ayrılan görevlilerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenileri Rektör tarafından görevlendirilir.

- a) Temsilci, Fakülte/Yüksekokul/Meslek Yüksekokul Komisyonu'na sorumlu oldukları bölümlerde engellilik alanında gerçekleşen faaliyetler hakkında bilgi verir,
- b) Bölümlerin istek ve önerilerini Akademik Birim Engelsiz Üniversite Komisyonu'na iletir,
- c) Sorumlu oldukları bölümlerde üniversitedeki engellilikle ilgili çalışma süreçlerine dair yönlendirme, bilgilendirme ve teşvik etme faaliyetleri gerçekleştirir.

Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu

Madde 11- Üniversitede öğrenim gören engelli öğrencilerin doğal üyesi olduğu, Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu, Koordinatör ve Koordinatör yardımcılardan, Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu Başkanından ve yardımcısından, Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/Meslek Yüksek Okulunda; her bir birimi asgari düzeyde en az bir öğrenci ile temsil eden 1 yıl süre ile Rektör tarafından görevlendirilmiş gönüllü öğrencilerden oluşur. Süresi bitmeden ayrılan öğrencilerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenileri Rektör tarafından görevlendirilir.

- a) Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu başkanı, Engelsiz Üniversite Komisyonunun doğal üyesidir.
- b) Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu üyeleri, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ile iletişim içerisinde çalışır.
- c) Üniversite öğrencileri ve öğrenci topluluklarını engellilikle ilgili faaliyetler ve ilgili sosyal sorumluluk projelerinin gerçekleştirilmesi yönünde teşvik eder ve işbirliği içerisinde bulunur,
- ç) Öğrencilerin istek, talep ve önerilerini Engelsiz Üniversite Komisyonuna Başkanı aracılığı ile iletir.
- d) Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonu Başkanı, Engelsiz Üniversite Öğrenci Komisyonunun çalışmalarını ve kararlarını Engelsiz Üniversite Komisyonuna iletir,

Madde 12- Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü'nün personel ihtiyacı 2547 sayılı Kanununun 13. Maddesine göre Rektör tarafından görevlendirilecek personel ile karşılanır. Rektör tarafından en az bir idari personel 3 yıl süre ile Koordinatörlük bünyesinde görevlendirilebilir. İdari personeller Koordinatörlükçe verilen görevlerden sorumludur. Personeller, görev süresi bitiminde yeniden görevlendirilebilir, rektör tarafından görev süresi dolmadan görevden alınabilir. Süresi bitmeden ayrılan görevlilerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere yenileri Rektör tarafından görevlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ders ve Sınav Uygulamaları

Madde 13- Engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı derslerinde ve sınavlarında karşılaşılabilecekleri ve/veya karşılaştıkları sorunları ortadan kaldırmak amacıyla 08 mart 2022 tarihli 31772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Engelli Bireylere Yönelik Sınav uygulamalarında ve Engelli Kontenjanında Aranacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelik" te yer alana esaslara göre şartlara uygunluk sağlayan öğrencinin talebi dikkate alınarak ders ve sınav uygulamalarına dair düzenlemeler ve koordinasyon sağlanır.

- a) İşitme engelli öğrenci bulunan sınıflarda işitme cihazı kullanıp, kullanmamasına bakılmaksızın oturma düzeni öğrencinin dersi veren öğretim elemanını rahatlıkla görebileceği şekilde plânlanır.
- b) Görme engelli öğrencilerin kişisel görüş ve tartışmalar hariç olmak üzere objektif konuların işlendiği dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir.
- c) Görme engelli öğrencilere dersi takip edebilmeleri için ilgili ders materyalleri (kitap, dergi, test, sunum v.b.) bilgisayarlarında sesli olarak dinleyebilecekleri formatlarda (MS Word, Mp3 vb.) mevcut ise ders öncesinde öğrencilere verilir.
- ç) Bedensel engelli öğrencilerin dersleri ve sınavları mimari olarak en uygun olan katlarda gerçekleştirilir.
- d) Engelli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda ders veren / sunum yapan / sınav yapan öğretim elemanı ders ile ilgili olarak hazırlayacağı ses ve görüntü kayıtları, slayt, sunum, sinevizyon, tepegöz vs. dokümanlarını engel gruplarını dikkate alarak hazırlanması için koordinasyon sağlayarak gerekli önerileri dikkate alır.

- e) Engelli öğrencilerin engel durumlarından dolayı ders muafiyeti talebi ile başvurmaları halinde ders seçmeli ise varsa eş değer bir ders verilir, dersin eş değeri yok ise ya da ders zorunlu ise gelişen teknik ve programlar yardımı ile ilgili ders, öğrencinin engeline yönelik gerekli düzenlemeler yapılarak verilir.
- f) Engelli öğrencinin gereksinimine ve talebine göre sınavlara yardımcı araç – gereç ile (işitme cihazı, teleskopik gözlük, prizmatik gözlük, büyüteç vb.) girmesine izin verilir.
- g) Engelli öğrencinin gereksinimine ve talebine göre yazılı sınavlarına refakat edecek, sınav olunan ders ile ilgili bölümün terminolojisine hâkim (öğretim görevlisi / araştırma görevlisi) olan okuyucu – işaretleyici görevlendirilir.
- ğ) Görme, işitme, dikkat eksikliği, hiperaktif, disleksi - disgrafi vb. engeli bulunan öğrencilerin talebine göre normal sınav salonlarından ayrı olarak başkalarından rahatsız olmayacakları ve başkalarını da rahatsız etmeyecekleri salonlarda tek kişi olarak sınav olmaları sağlanır.
- h) Okuyucu – işaretleyici ya da büyük puntolu soru kâğıdı ya da kitapçığı ile sınava girmek için talepte bulunan görme engelli öğrenciler ile yazma ve hareket güçlüğü çeken öğrencilere mevzuatta yer alan şartları karşılaması durumunda ek sınav süresi tanınır.
- ı) Öğrencinin dersler ve sınavlarla ilgili güncel teknolojiyle ortaya çıkan gereksinimleri Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü önerisi ile mevzuattaki şartlar dahilinde öğrencinin eğitim gördüğü birim temsilince düzenlenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Usul ve Esaslar

Madde 14- 16.07.2013 tarihli ve 2013/24-03 Sayılı Senato Kararı ile kabul edilen İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve Engelli Öğrenci Birimi Çalışma Usul ve Esasları yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 15- Bu yönerge Senato tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16- Bu yönergenin hükümlerini Rektör yürütür.

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 17- Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili mevzuat hükümleri ile Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu kararları uygulanır.